

शिक्षणमहर्षी डॉ. व्ही. टी. पाटील यांचे स्वप्नसत्य...

सुवर्णमहोत्सवी ताराराणी विद्यापीठ !

महिलांच्या सर्वांगिन उत्कर्षाचा ध्यास घेऊन शिक्षणमहर्षी डॉ. व्ही. टी. पाटील यांनी करवीर स्वराज्य संस्थापिका छत्रपती महाराणी ताराराणींचे निरंतर स्मारक उभारण्यासाठी स्थापन केलेल्या ताराराणी विद्यापीठाचा सुवर्णमहोत्सव सांगता समारंभ शनिवारी मुख्यमंत्री मनोहर जोशी, उपमुख्यमंत्री गोपीनाथ मुंडे व ग्रामीण विकास मंत्री आण्णा डांगे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत संपन्न होत आहे. त्यानिमित्त हा एका ध्येयवेड्या कर्तृत्वसंपन्न व्यक्तीमत्त्वाचा वेध नि अनोख्या शिक्षण संस्थेच्या वाटचालीचा आढावा.....

भद्रकाली महाराणी ताराराणींचे चिरंतन स्मारक कोल्हापुरात व्हावे, ही छत्रपती राजाराम महाराजांची इच्छा पूर्ण करण्यासाठी शिक्षणमहर्षी कै. डॉ. व्ही. टी. पाटील तथा काकाजींनी १९४५ साली ताराराणी विद्यामंदिराची स्थापना केली. त्याच ताराराणी विद्यापीठाचा आज अफाट कार्य विस्तार झाला आहे. या शिक्षण संस्थेसारखे ताराराणींचे चिरंतन स्मारक कोल्हापूरच्या शैक्षणिक क्षेत्रातील भूषण ठरले आहे. एक स्त्री शिक्षक की, एक घर शिक्षित होते, हे सत्य काकाजींनी ओळखून ताराराणी विद्यापीठात शिक्षण घेऊन विद्यार्थिनी भावी काळात सामर्थ्याने ताराराणीचा वारसा सांभाळारी, निराशेतही संघर्षशील प्रणाली, आपल्या पराक्रमाने जग निर्माण करणारी, नव्या युगाची नवी स्वयंसिद्धा असावी, यासाठी ताराराणी विद्यापीठासाठी आपले सर्वस्व वाहीले होते. त्यांच्या पापणी कै. सौ. सरोजिनीदेवी काजींनी दिलेली मौलिक साथ व त्याच महान व मोलाचा आहे. आपल्या पश्चात आपली सर्व संपत्ती ताराराणी विद्यापीठाच्या शिक्षण कार्याला समर्पित बुद्धीने अर्पण करून त्यांनी प्रलौकिक समाजनिष्ठा प्रति

शिक्षणमहर्षी डॉ. कॅ. व्हा. टी. पाटील केली आहे.

ताराराणी विद्यापीठ आज हजारो महिलांचे आशास्थान म्हणून कार्य करणारे स्वयंपूर्ण शिक्षण केंद्र बनले असून बालभवनापासून पदव्युत्तर शिक्षण एका परिसरात देणारे हे एकमेव महिला शिक्षण केंद्र आहे. काकाजींनी ताराराणी विद्यापीठातून 'महाराष्ट्रातील महिला विश्वविद्यालयाची' स्थापना व्हावी, असा ध्यास जन्मभर जपासला. समर्थ स्त्री घडविण्याचे शैक्षणिक उद्दिष्ट ठेवले जावे अशी त्यांची धारणा होती. गेल्या ५० वर्षांतील यशस्वी वाटचाल करित ताराराणी विद्यापीठ आज सुवर्ण महोत्सवी वर्षाचा सांगता सोहळा साजरा करित आहे.

या संस्थेचा कार्यविस्तार दिवसेंदिवस वाढतच असून बालभवन, ताराराणी विद्यामंदिर, उषाराजे

हायस्कूल, कुमार भवन (हायस्कूल), कडगांव, डी. एड. कॉलेज, कमला कॉलेज, ताराराणी विद्यापीठ सेवकांची सह. पत संस्था, कै. सौ. सरोजिनीदेवी महिला वसतिगृह, विश्वनाथ को-ऑप. हौसिंग सोसायटी व कमला हेल्थ क्लब अशा विविध शाखांतून देशातील भावी पिढीच्या सबला घडविण्याचे कार्य सुरू आहे.

सुवर्ण महोत्सवी वर्षात ताराराणी विद्यापीठाने अनेक संकल्प जाहीर केले असून संस्थेच्या सभागृहाचे अपुरे राहिलेले बांधकाम पूर्ण करणे, महिलांसाठी तंत्र-निकेतन, विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रम व मलिहांसाठी 'सैनिकी शाळा' सुरू करणे, विद्यार्थिनींच्या वसतीगृहाची क्षमता वाढविणे. आदी अनेकविध योजना कार्यान्वित करण्यासाठी अंदाजे एक कोटी रुपयांची आवश्यकता आहे. त्यादृष्टीने संस्थेचे अथक प्रयत्न सुरू आहेत.

सुवर्ण महोत्सवी वर्षात ताराराणी विद्यापीठाने विविध असे कार्यक्रम, प्रामुख्याने विचारवंतांची व्याख्याने आयोजित केली. डॉ. आ. ह. साळुंखे (भारतीय स्त्री) प्रा. एन्. डी. पाटील (क्रांतिज्योती : सावित्रीबाई फुले) तसेच प्रा. पी. बी. पाटील (महिला शिक्षण) या विषयांवर मार्गदर्शन झाले. तसेच कमला